

Economische Agenda

Van het Sociaal Economisch Beraad Kampen

Advies over Economie
en Brede Welvaart
in de gemeente Kampen

Inhoud

Inleidend voorwoord	3
1 Hoofdboodschap over economie gemeente Kampen	4
2 Economische Agenda Sociaal Economisch Beraad	6
2.1 Uitbreiding bedrijventerreinen, verduurzaming en netcongestie	6
2.2 Verbeteren bereikbaarheid en infrastructuur	10
2.3 Goed ondernemersklimaat & dienstverlening	13
2.4 Integrale benadering buitengebied	16
2.5 Versterken Brede Welvaart	21
2.6 Regiocampus	25
3 Vervolg	28
Bijlage 1: Deelnemers SEB & dankwoord	31

Samenvatting

Voor u ligt de Lokale Economische Agenda van het Sociaal Economisch Beraad van Kampen (SEB). Het SEB is een samenwerking van ondernemers, onderwijs en overheid ('3 O's'). Deze economische agenda bevat een advies over de economie en brede welvaart van de gemeente Kampen, waarin zes thema's die voor het SEB belangrijk zijn inhoudelijk verder uitgewerkt worden. Het doel is om de economie van Kampen krachtig en vitaal te maken, zodat mensen die hier wonen en werken beschikken over bredere welvaart.

Hoofdstuk 1 bevat de hoofdboodschap over de economie van Kampen. Samengevat is het SEB van mening dat er in de gemeente Kampen meer (positieve) aandacht uit mag gaan naar ruimtelijk-economische ontwikkeling. De concurrentiekracht van Kampen verdient namelijk meer aandacht. Tegelijkertijd bieden de kernwaarden van Kampen hiervoor ook grote kansen. Kampen heeft namelijk een sterke identiteit met rijke cultuurhistorie, betrokken ondernemerschap en een hechte en diverse samenleving. Toch zijn er volgens het SEB ontwikkelachterstanden ontstaan op een aantal vlakken (waaronder maar niet uitsluitend op het vlak van de bedrijventerreinen, brede welvaart, bereikbaarheid en infrastructuur, en in het buitengebied), die ingelopen moeten worden. Er moet meer geïnvesteerd worden in ruimte voor werken, innovatie en

productiviteit, circulaire economie en duurzaamheid en betere en meer samenwerking in triple-helix verband. Er komen de komende decennia nog veel nieuwe inwoners naar Kampen toe. Maar meer van het één, betekent ook meer van het ander. Meer inwoners en woningen, betekent ook dat er meer banen, voorzieningen en meer groen bij moeten komen.

In hoofdstuk 2 gaat de aandacht uit naar de Economische Agenda van het SEB. Hierin worden de voor het SEB zes belangrijkste thema's inhoudelijk uitgewerkt. Per thema wordt de huidige situatie in de gemeente Kampen beschreven, vervolgens wordt uitgelegd waarom dit thema belangrijk is voor de economie en brede welvaart van de gemeente Kampen, daarna wordt beschreven wat het SEB op dit vlak wil bereiken en dan volgt per thema een beknopt actieplan, waar het SEB de komende jaren aan gaat werken. De zes thema's die aandacht krijgen zijn:

- §2.1: Uitbreiding bedrijventerreinen, verduurzaming en netcongestie;
- §2.2: Verbeteren bereikbaarheid en infrastructuur;
- §2.3: Goed ondernemersklimaat & dienstverlening;
- §2.4: Integrale benadering buitengebied;
- §2.5: Versterken Brede Welvaart;
- §2.6: Regiocampus.

In hoofdstuk 3 staat het vervolgproces beschreven.

Inleidend voorwoord

Namens het Sociaal Economisch Beraad (hierna: SEB) Kampen presenteer ik u met genoegen de Lokale Economische Agenda SEB-Kampen. In het coalitietakkoord 2022-2026 van de gemeente Kampen, 'Samen Durven Doen', geeft het College van B&W opdracht voor het opstellen van een Lokale Economische Agenda, samen met ondernemers. Om beter en meer structureel met ondernemers in gesprek te zijn en te blijven is het SEB opgericht. Het SEB draagt bij aan de brede welvaart in de gemeente Kampen door advies te geven over economische vraagstukken. Het SEB is een triple helix orgaan met een goede mix van leden die ondernemer zijn, bij de overheid of in het onderwijs werkzaam zijn. Leden zijn mensen met kennis en betrokkenheid bij de gemeente Kampen en met doorzettingskracht om ideeën niet alleen te bedenken maar deze ook uitgevoerd te krijgen. Als lid van het SEB zijn wij als betrokkenen, (vaak) inwoner, eigenaar van een onderneming, manager of directeur van een organisatie, lid van een netwerk of anderszins, gebaat bij een sociale en krachtige economische ontwikkeling van Kampen. Nu en in de toekomst.

Zowel de oprichting van het SEB Kampen als de presentatie van deze SEB-agenda markeert een belangrijke stap in onze gezamenlijke inspanningen om de economische en sociale veerkracht van de gemeente Kampen te versterken. Als leden van het SEB hebben wij geconstateerd dat er veel goed gaat in de gemeente Kampen. Maar zien wij een aantal zaken die nu verbeterd moeten worden om de gemeente Kampen sterk te houden en sterker te maken. Ook zien wij een aantal ontwikkelingen die ons 'wakker' houden omdat ze een bedreiging kunnen vormen voor de economische ontwikkeling van Kampen. In hoofdstuk 1 geven we onze hoofdboodschap over de economie; dit is hoe het SEB in de breedte naar de economie van de gemeente Kampen kijkt.

Gemeenschappelijk hebben wij in het voorjaar van 2024 zes onderwerpen – die verder uitgewerkt worden in hoofdstuk 2 – benoemd die van belang zijn voor een sterke economische basis en groei van Kampen. In het najaar van 2024 hebben wij deze onderwerpen besproken en verdiept in het rondetafelgesprek met de gemeenteraad en met behulp van diverse betrokkenen uit de gemeenschap van Kampen. De uitkomsten hebben wij voorgelegd aan diverse Netwerken binnen Kampen (ca. 100 personen). Samen met deze stakeholders is per thema besproken waarom dit thema relevant is voor Kampen, welke inzet nodig is en hoe de gewenste inzet en impact kunnen worden gerealiseerd. Hierbij zijn er ook afspraken gemaakt over wie welke rol heeft en welke acties onderneemt. Dit heeft geresulteerd in

de hierbij gepresenteerde SEB-agenda. Het doel van deze agenda is om de economie van Kampen krachtig en vitaal te maken, zodat mensen die hier wonen en werken beschikken over bredere welvaart.

Als SEB zijn wij er trots op dat wij in een betrekkelijk korte tijd, met enthousiasme en in een stimulerende samenwerking tussen ondernemers, overheid en onderwijs onze onderwerpen in zes thema's en een actieplan hebben verwerkt. Voor u ligt de uitkomst van onze aanpak. Een uitkomst waarin wij op heldere wijze onze thema's beschrijven om de ontwikkeling van de economie van de gemeente Kampen verder te versterken en waarin wij geloven dat een sterke economie zorgt voor een sociale en Hartelijke Hanzestad aan het water. Nu en in de toekomst.

Het SEB heeft er vertrouwen in dat haar thema's die door betrokken ondernemers, overheid en onderwijs deskundigen zijn benoemd en uitgewerkt, door de gemeenteraad en het gemeentebestuur (ambtelijk en bestuurlijk) worden opgepakt en uitgewerkt. Het SEB kan en zal daaraan enthousiast en met daadkracht bijdragen. Laten we deze agenda beschouwen als een startpunt voor verdere samenwerking en als een uitnodiging aan alle betrokkenen om actief deel te nemen aan de uitvoering ervan. Samen kunnen we de uitdagingen van vandaag omzetten in de kansen van morgen!

Jan Hendrik Sweers

Kwartiermaker en Voorzitter
Sociaal Economisch Beraad Kampen

1 Hoofdboodschap over economie

1. De kernwaarden van de gemeente Kampen bieden kansen voor economische voorspoed

Kampenaren zijn trots op Kampen, en dat is terecht. De gemeente Kampen heeft een sterke identiteit, die gevormd wordt door de **rijke (cultuur)historie** met het Hanze- en nautische verleden. **Water** is hierbij altijd een belangrijke drager geweest voor economische én ruimtelijke ontwikkelingen. Dat is te zien aan de manier waarop de gemeente Kampen – met de stad Kampen en dorpen IJsselmuiden, Grafhorst, 's Heerenbroek, Wilsum en Zalk – is opgebouwd. Het rijke nautische- en Hanzeverleden zorgt er voor dat ondernemen in het DNA van Kampen en Kampenaren terugkomt. Ook vandaag de dag is dat zo. De gemeente Kampen staat bekend om haar **betrokken ondernemerschap**. Dat wil zeggen dat het bedrijfsleven lokaal geworteld is en meerwaarde heeft voor de leefbaarheid en de samenleving. Er zijn in de gemeente tal van voorbeelden van ondernemers die bijdragen aan (sport)verenigingen, evenementen en andere maatschappelijke voorzieningen. Dit betrokken ondernemerschap is Kampen-eigen en zorgt voor een **hechte en diverse samenleving**, waar sociale cohesie veelal nog is en actief aandacht krijgt. De gemeente Kampen heeft daarbij een overzichtelijke **maat en schaal**, waar momenteel 56.290 mensen wonen, 24.840 mensen werken en 5.610 bedrijven gevestigd zijn, met een bedrijventerreinenareaal van 455 ha.

2. De concurrentiekracht van de gemeente Kampen, Nederland en Europa verdient meer aandacht

Ondernemers, onderwijspartijen en overheid zijn het erover eens: het is **goed vertoeven in de gemeente Kampen**. Tegelijkertijd worden **verschillende uitdagingen** geïdentificeerd, als het gaat over de economie en brede

welvaart. De ontwikkelingen in de economie en samenleving gaan met de jaren steeds sneller. De concurrentiekracht van Europa staat onder druk, en dit heeft ook zijn nationale en lokale weerslag. Ook in de gemeente Kampen verdient het thema economie en **concurrentiekracht meer aandacht**. Er zijn volgens het SEB ontwikkelachterstanden ontstaan op een aantal vlakken (waaronder maar niet uitsluitend op het vlak van de bedrijventerreinen, brede welvaart, bereikbaarheid en infrastructuur, en in het buitengebied), die ingelopen moeten worden. Er moet **meer geïnvesteerd** worden in ruimte voor werken, innovatie en productiviteit, circulaire economie en duurzaamheid en betere en meer samenwerking in triple-helix verband. Een aantal van deze punten komt overeen met de bevindingen van Mario Draghi in zijn onderzoek naar het concurrentievermogen van de Europese Unie¹. Daarbij mag er in de gemeente Kampen ook meer ruimte ontstaan voor experimenteren, meer lef en minder behoudend worden geopereerd.

3. Er komen veel woningen en inwoners bij, maar samenhangende opgaven verdienen meer aandacht

Onder invloed van de woningbouwplannen komen er de komende jaren in de gemeente Kampen veel nieuwe inwoners bij. De **demografische groei van de gemeente Kampen is substantieel**, procentueel even hoog als Zwolle en hoger dan de regio (ABF-Woningmarktregio Zwolle, zie tabel demografische groei gemeente Kampen). Er komen dus **veel ontwikkelingen** op de gemeente Kampen af, en de voorzieningen die hiermee verband houden moeten volgens het SEB voldoende aandacht krijgen. De mensen die in de gemeente Kampen komen wonen, hebben verschillende voorzieningen nodig. Denk aan scholen en kinderopvang, sportvoorzieningen, winkels,

Tabel: Demografische groei gemeente Kampen

	2025	2030	2035	2040	2045	2050	Groei 2050	Groei %
Gemeente Kampen	56.290	57.720	59.710	61.710	63.220	64.370	8.080	14%
Zwolle ABF-Woningmarktregio*	575.150	586.480	597.020	607.950	616.520	622.630	47.480	8%

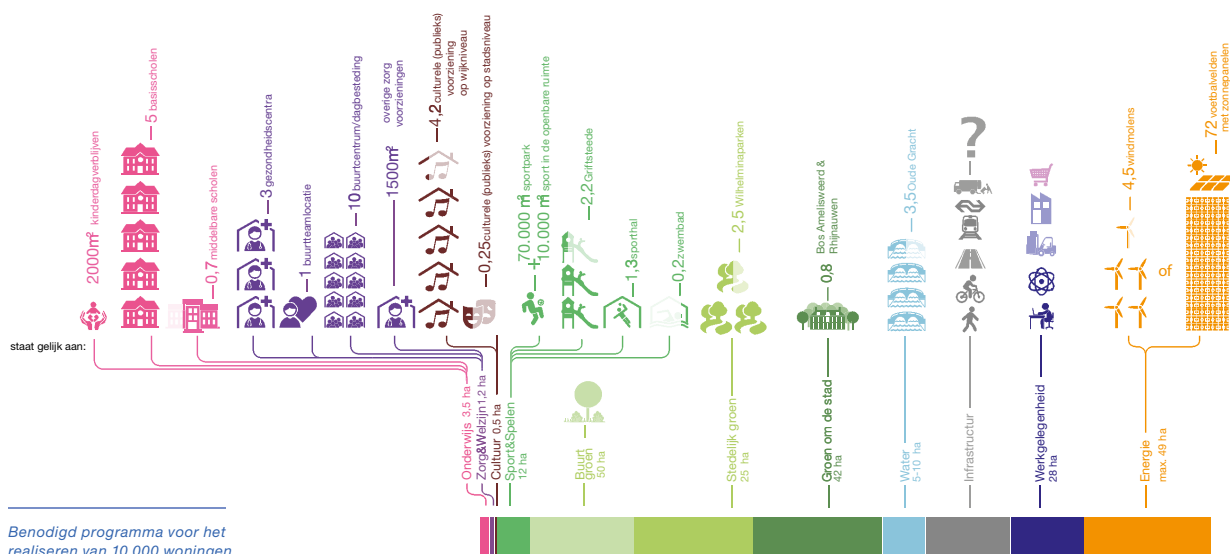
*in de ABF-Woningmarktregio Zwolle vallen de gemeenten Dalfsen, De Wolden, Hardenberg, Hattum, Hellendoorn, Kampen, Meppel, Oldebroek, Ommen, Raalte, Staphorst, Twenterand, Zwartewaterland en Zwolle.

Bron: Primos
Prognose, juli 2024

zorgvoorzieningen en ruimte voor werken (bedrijventerreinen en kantoren). Binnen de groei van de gemeente Kampen is hier volgens het SEB onvoldoende aandacht voor, wat kan leiden tot een **onevenwichtige ontwikkeling** van de gemeente. De focus ligt met veelal op wonen en volgens het SEB onvoldoende op wat er nog meer aan voorzieningen en ruimte voor werken bij moet komen, terwijl er volgens het SEB op de werklocatiemarkt al jarenlang een **inhaalslag** gemaakt moet worden (kwalitatief én kwantitatief). Dat is beperkend voor de lokale economie en de brede welvaart. Er dreigen nu immers (familie)bedrijven te vertrekken die door de jaren heen sterk verworteld zijn met de samenleving van de gemeente Kampen. Daarnaast zijn én worden inwoners van de gemeente Kampen steeds vaker aangewezen op banen buiten de gemeentegrens, waardoor de gemeente Kampen steeds meer een **forenzenstad** wordt. Op de N50 zie je de weerslag hiervan het beste terugkomen. Dit is overigens niet een recente ontwikkeling; deze situatie duurt al enkele jaren en er is volgens het SEB dus achterstallig onderhoud in de ontwikkeling van een aantal ruimtelijke thema's die **randvoorwaardelijk** zijn voor economische voorspoed en brede welvaart, zoals werklocaties, voorzieningen en infrastructuur.

4. We bepleiten evenwichtige ontwikkeling van de gemeente, naar het model van de 'Utrechtse Barcode'

De 'Utrechtse Barcode' (zie figuur onder en bron²) voor gezond stedelijk leven geeft schematisch en kwantitatief

weer wat de ruimtevrage is voor een groeiende stad. De barcode geeft de optelsom van alle (programma)elementen die de stad vormen; wonen, werken, maatschappelijke voorzieningen, sport, energie, water en infrastructuur en **robuust en toegankelijk groen**. Meer van het één, betekent ook meer van het ander. Meer woningen, betekent ook dat er meer banen en meer groen bij moeten komen. In Utrecht is becijferd dat bij een woningbouwprogramma van 10.000 woningen er zo tussen 180-220 ha extra ruimtevrage is voor andere functies. In de gemeente Kampen zou dit dus grofweg de helft betekenen (90-110 ha, waarbij nader onderzoek nodig is). We bepleiten om een **Kamper versie van de barcode** te ontwikkelen die als maatstaf dient voor een **meer evenwichtige ontwikkeling** van de gemeente, waarbij het thema economie in evenredigheid wordt meegenomen.

5. We moeten onszelf opnieuw uitvinden

Het SEB pleit ervoor omwille van de brede welvaart wat **positiever naar het thema economie** te gaan lijken. Samen met overheid, onderwijs en ondernemers wil het SEB bespreken en organiseren wat hiervoor nodig is. Historisch gezien heeft de gemeente Kampen zich **meerdere keren opnieuw uitgevonden**. Anno 2024 is dat ook weer nodig. We staan voor **grote uitdagingen** om de economie en de gemeente toekomstbestendig te maken, en **samen kunnen we dat**. In de volgende secties van dit rapport stelt het SEB zes thema's aan de orde, waarop het noodzakelijk is om stappen te zetten.

2 | Ruimtelijke Strategie Utrecht incl. Barcode
<https://bouwstenen.nl/sites/default/files/Utrecht%20dichtbij%20de%20tien%20minuten%20stad.pdf>

2 Economische Agenda

Sociaal Economisch Beraad

In dit hoofdstuk komt de Economische Agenda van het Sociaal Economisch Beraad aan bod. Hierin worden zes thema's inhoudelijk verder uitgewerkt. Per thema wordt de huidige situatie in de gemeente Kampen beschreven, vervolgens wordt uitgelegd waarom dit thema belangrijk is voor de gemeente Kampen, daarna wordt beschreven wat het SEB op dit vlak wil bereiken en dan volgt per thema een beknopt actieplan. Het hoofdstuk is als volgt opgebouwd:

- §2.1: Uitbreiding bedrijventerreinen, verduurzaming en netcongestie;
- §2.2: Verbeteren bereikbaarheid en infrastructuur;
- §2.3: Goed ondernemersklimaat & dienstverlening;
- §2.4: Integrale benadering buitengebied;
- §2.5: Versterken Brede Welvaart;
- §2.6: Regiocampus.

2.1 Uitbreiding bedrijventerreinen, verduurzaming en netcongestie

Huidige situatie in de gemeente Kampen

De gemeente Kampen heeft ca. 455 ha bedrijventerrein verdeeld over de bedrijventerreinen Bedrijvenpark Rijksweg 50, Melmerpark, Haatland, Haatlandhaven, Zuiderzeehaven, Spoorlanden en Zendijk. Er zijn momenteel nog maar enkele kavels uitgeefbaar, maar niet voor diverse MKB bedrijvigheid. Hierdoor verslechtert het vestigingsklimaat en is er nauwelijks tot geen groei- en schuifruimte beschikbaar voor bestaande en nieuwe bedrijven. Dat heeft nadelige effecten op; het toekomstperspectief voor bedrijven, de concurrentiekracht van de lokale economie van de gemeente Kampen in de regio (en daarbuiten). Daarbij is groeipotentieel van bedrijven ook belangrijk voor de groei van investeringskracht. Bedrijven moeten kunnen investeren in innovatie (die kan leiden tot groei van de arbeidsproductiviteit), en staan in algemene zin ook voor een substantiële verduurzamingsuitdaging. Ook vraagt de transitie naar een circulaire economie om investeringen en lopen bedrijven ook tegen andere barrières aan, zoals netcongestie.

Mede hierdoor ontstaat de situatie waarin ondernemers zich gaan beramen op de vraag of zij niet beter elders naartoe kunnen gaan om het bedrijf te laten groeien. Dat geldt ook voor bedrijven die sterk verworteld zijn met de lokale economie en samenleving, en vanuit hun betrokkenheid ook een belangrijke maatschappelijke

functie vervullen. Denk aan de sponsoring en organisatorische ondersteuning van lokale (sport)verenigingen en evenementen, maar ook het bieden van werkplaatsen aan Kampenaren met een afstand tot de arbeidsmarkt. Het SEB vindt deze situatie waarin lokale bedrijven niet verder kunnen groeien voor de lokale economie en brede welvaart van de gemeente Kampen onwenselijk en daarom van belang om dit te voorkomen.

Waarom is dit thema belangrijk voor de gemeente Kampen

De bedrijven in de gemeente Kampen vormen de ruggengraat van onze lokale economie en dragen zo bij aan welvaart en groei. In Nederland werkt maar liefst 30% van de mensen op de bedrijventerreinen, en 40% van het BBP wordt er verdiend. In de gemeente Kampen ligt dit aandeel zelfs nog iets hoger. En dat terwijl slechts een fractie van het oppervlakte van Nederland (2,6%; Bron: CBS Bodemgebruik) uit bedrijventerreinen bestaat. Een groot deel van onze welvaart wordt dus maar op een heel klein oppervlakte verdiend. Bedrijventerreinen zijn dus belangrijk; ze zorgen voor kansen voor ondernemers, voor personeel om zich te ontwikkelen en zelfstandig te zijn. Geld moet namelijk eerst verdiend worden, voordat het uitgegeven kan worden. Daarnaast zijn de bedrijventerreinen in de gemeente Kampen plekken waar veel energie gebruikt wordt en daarnaast veel grondstoffen rondgaan en waar producten gemaakt worden. Op de bedrijventerreinen liggen daardoor ook kansen voor de circulaire economie en het verduurzamen van de economie van de gemeente Kampen. Het thema bedrijventerreinen en duurzaamheid is daarom essentieel voor de toekomstbestendigheid en ontwikkeling van de gemeente Kampen op economisch, innovatief en concurrerend vlak. En daarmee dus ook voor de lokale brede welvaart.

Het SEB vindt dat er in de gemeente Kampen structureel aandacht moet uitgaan naar ontwikkeling van voldoende en kwalitatief goede bedrijventerreinen. Kwalitatief goede en voldoende bedrijventerreinen dragen bij aan de concurrentiekracht van de gemeente Kampen, bieden kansen voor inwoners, zorgen voor verduurzaming en een meer circulaire economie, en gaat ook tegen dat de gemeente Kampen steeds meer een woon- en forensengemeente is of wordt. In de gemeente Kampen zijn voor een beroepsbevolking van 39.000 inwoners namelijk 22.788 banen. Kampen heeft hiermee een werkgelegenheidsfunctie van 58 procent. Daarnaast kent Kampen een negatief pendelsaldo; dat wil zeggen dat het

aantal Kampenaren dat elders werkt (15.600) groter is dan het aantal niet-Kampenaren dat naar de gemeente Kampen reist voor het werk (9.600) (Economische Monitor Kampen 2022).

Een belangrijke randvoorwaarde voor de ontwikkeling en verduurzaming van bestaande en nieuwe bedrijventerreinen is ook de beschikbaarheid van voldoende capaciteit op het elektriciteitsnet. Momenteel zit het net vol, en dat belemmert de economie.

Wat willen we bereiken op dit thema en wat wil het SEB daarvoor doen

Het SEB is blij te hebben vastgesteld dat er verschillende ontwikkelingen plaatsvinden en dat het thema ruimte voor bedrijventerreinen, verduurzaming en netcongestie al wel op de agenda van verschillende partijen staat. Toch is het SEB van mening dat er meer urgentie en noodzaak is om te versnellen op een aantal onderwerpen:

1. Voldoende ruimte voor groeiende en startende bedrijven:

- Groei van bestaande bedrijven: Er is behoefte aan ruimte om te voorzien in de groei van bestaande bedrijven, anders dreigen deze te moeten vertrekken naar buurgemeenten/regio's. Bij het zoeken van extra ruimte is het ook belangrijk om rekening te houden met het beschikbaar houden van enige schuifruimte op de bedrijventerreinen om te voorkomen dat de lokale markt vast loopt. Over het algemeen wordt een leegstand van bedrijfsbebouwing van circa 5% acceptabel geacht, waardoor er sprake is van flexibiliteit voor nieuwe bedrijven om zich te vestigen en of waarvan sprake is wanneer bedrijven door marktomstandigheden hun activiteiten tijdelijk hebben verminderd.
- Beperkingen van inbreiding van andere functies en bescherming van de beschikbare milieuruimte. Op sommige werklocaties vindt inbreiding van wonen plaats. Het behouden van milieuruimte voor bedrijven verdient echter ook aandacht. Er is volgens het SEB met name een focus op woningbouw, ruimte voor ondernemers en bedrijvigheid moet volgens het SEB in evenredigheid worden meegenomen. Het gaat hierbij ook om het behouden van milieuruimte voor o.a. de circulaire economie.
- Ontwikkelruimte voor de haven: Het SEB ziet grote kansen voor de gemeente Kampen om zich verder te ontwikkelen als een belangrijke havenstad voor de ontsluiting van Oost-Nederland (en het verdere

achterland) over het water. Dit vraagt om een zo efficiënt mogelijke benutting van de bestaande havens én om strategische uitbreiding. Deze uitbreiding dient complementair te zijn aan de bestaande bedrijventerreinen en mag niet ten koste gaan van omliggende terreinen. En ook: daar waar je watergebonden bedrijventerreinen uitbreidt dient daar ook droog industrieterrein aan verbonden te worden (Port of Zwolle).

- Er is behoefte aan de uitbreiding van de bedrijventerreinen in de gemeente Kampen, IJsselmuiden en de kernen. In ruimtelijk functionele zijn hier bij de gemeente ook al zoeklocaties in beeld (o.a. in het verlengde van het huidige bedrijventerrein Spoorlanden en het bedrijventerrein Zendijk). Het SEB geeft aan dat uitbreiding van de lokale bedrijventerreinen en glastuinbouwgebieden een kans is voor de brede welvaart van de toekomst.
 - De beschikbaarheid van voldoende netcapaciteit is randvoorwaardelijk om te kunnen groeien en verduurzamen. Het elektriciteitsnet zit momenteel al vol waardoor uitbreiding van bestaande bedrijven en intensivering van bestaande terreinen geen optie is³. Uitbreiding van bestaande bedrijventerreinen is dus alleen mogelijk als er ook voldoende netcapaciteit beschikbaar is. Er wordt door ondernemers al gewerkt aan een energiehub, maar meer inzet is nog nodig.
- #### **2. Toekomstbestendige en veilige bedrijventerreinen, waar netcongestie wordt aangepakt:**
- De kwaliteit van de bedrijventerreinen moet verbeteren om zo toekomstbestendig te zijn (revitalisering). Het is voor werkgevers en hun werknemers van belang dat de terreinen waarop zij ondernemen van goede kwaliteit en veilig zijn. Een belangrijk aandachtspunt is het verbeteren van fietsvoorzieningen, die momenteel als onveilig en ontoereikend worden ervaren. Ook willen we daar waar het kan in het kader van klimaatadaptatie groen toevoegen, dit gaat namelijk hittestress tegen. We willen daarom de huidige staat van onze terreinen laten onderzoeken en inventariseren op welke manier de terreinen verbeterd kunnen worden zodat deze toekomstbestendig worden. Dit is goed voor de concurrentiepositie van de ondernemer, versterkt de lokale economie en heeft een positief effect op de staat van het milieu en de directe omgeving.
 - Onderzoek gezamenlijk welke ruimte er nodig is voor de verduurzaming van de gemeente Kampen en ook specifiek de bedrijven. Maatschappelijke transities als

de energietransitie en de circulaire economie vragen om extra ruimte. Er is immers ruimte nodig voor extra kabels, transformatorstations, batterijopslag, recyclestations, grondstofhubs en laadpleinen. Deze ruimtevrage komt boven op de bestaande plannen en hier moet dus rekening mee gehouden worden in huidige en toekomstige planvorming.

- Aanpak energievoorziening: het probleem van netcongestie is nu al groot en groeit nog. Het SEB wil daarom dat er een onderzoek wordt uitgevoerd naar de mogelijkheden tot het uitbreiden van de energievoorziening en of samenwerking op dit thema.

3. Vergroten en onderhouden van de organisatiegraad op de bedrijventerreinen:

- Parkmanagement is een manier om de kwaliteit van bedrijventerreinen in stand te houden of te verbeteren. Op enkel de bedrijventerreinen RW50 en Zuiderzeehaven is parkmanagement aanwezig. Het SEB constateert hiermee dat er in de gemeente Kampen op de overige industrieterreinen nog een grote uitdaging ligt.

4. Woon- én werkstad Kampen:

- De gemeente Kampen is meer dan een plek om te wonen; het moet ook een dynamische stad zijn waar inwoners de mogelijkheid hebben om dichtbij huis te werken. Momenteel pendelt een groot deel van de Kampenaren voor het werk naar andere gemeenten, wat leidt tot een negatief pendelsaldo. Door het aantal banen per inwoner te vergroten en een divers palet aan bedrijven aan te trekken, kunnen we ervoor zorgen dat meer inwoners in de gemeente Kampen aan de slag kunnen. Dit versterkt niet alleen de lokale economie, maar helpt ook om de druk op het mobiliteitssysteem te verminderen. Zo blijft de gemeente Kampen een stad die écht leeft en bloeit.
- Een diverse en inclusieve economie is van groot belang voor zowel de inwoners als de economische kracht van de gemeente Kampen. Hoewel de stad van oudsher sterk is in de maakindustrie, biedt de toekomst ook kansen om dit aan te vullen met banen in de kennisindustrie. Door deze verbreding creëren we werkgelegenheid voor alle inwoners, ongeacht achtergrond of opleiding, en maken we de lokale economie veerkrachtiger. Diversificatie zorgt ervoor dat de gemeente Kampen minder afhankelijk is van één sector en versterkt daarmee de basis voor een toekomstbestendige stad.

Hoe gaan we dat de komende 5 jaar doen: actieplan

De nummering van de eerste kolom van het actieplan correspondeert met bovenstaande doelen.

Cr. met	Beschrijving actie	Uitvoerings termijn	Investering (€)	Actiehouder(s)
1	<p>Ruimte voor bestaande en nieuwe bedrijven realiseren</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Inventariseren mogelijkheden tot verdichting en intensivering bestaande bedrijventerreinen ■ Aanwijzen zoeklocaties voor het uitbreiden van bestaande of nieuwe bedrijventerreinen (o.b.v. ruimtebehoefte Regionale Programmering Bedrijventerreinen West-Overijssel en het onderzoeksrapport over duurzame havenontwikkeling) ■ Inventariseren van de benodigde ruimte voor circulaire economie, samen met bedrijven ■ Opstellen ontwikkelstrategie voor de selectie en uitgifte van nieuwe bedrijventerreinen . 	Q2 & Q3 2025	Ca. 50.000	Gemeente i.s.m. ondernemers
2	<p>Werken aan toekomstbestendige en veilige bedrijventerreinen</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Opstellen plan van aanpak toekomstbestendige en veilige bedrijventerreinen met financiële middelen voor het uitvoeren van acties (revitalisering en herstructureringsopgave) ■ De inzet van het transitiefonds economie voor gunstige leningen en/of subsidies voor het verduurzamen van bedrijven en initiatieven gericht op het tegengaan van netcongestie 	2026 / 2027	Onderzoek Ca. 35.000 + kosten uitvoer/ realisatie en leningen/ subsidies	Gemeente i.s.m. ondernemers
3	<p>Vergroten en onderhouden van de organisatiegraad op de bedrijventerreinen</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Het hebben van een organisatievorm van ondernemers op de bedrijventerreinen is belangrijk. Daarom organiseren we op ieder terrein een vorm van parkmanagement waarin het bedrijfsleven is vertegenwoordigd. ■ Deze actie houdt verband met de actie over organisatiegraad versterken in het onderdeel ondernemersdienstverlening. 	Q2 2025	Nader te bepalen	Ondernemers i.s.m. gemeente
4	<p>Stimuleren van de groei van het aantal banen in de gemeente Kampen om een goede balans tussen wonen en werken te realiseren</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Waar mogelijk het behouden en uitbreiden van de bedrijfsbestemmingen, ook in de binnenstad en andere bestaande werkmilieus ■ Intensiveren van het aantal banen op bestaande werklocaties door verdichting toe te staan en in sommige gevallen hoger te bouwen (en dat ook toe te staan waar dat kan) ■ Organiseren en continueren van de samenwerking tussen overheid, onderwijs en bedrijfsleven om het bedrijfsleven in de gemeente Kampen te promoten. Bijv. een open bedrijvendag, meeloopdagen/ stages en andere (bestaande) initiatieven) 	Q4 2025	Nader te bepalen	Gemeente i.s.m. onderwijs en ondernemers

2.2 Verbeteren bereikbaarheid en infrastructuur

Huidige situatie in de gemeente Kampen

De gemeente Kampen is goed bereikbaar via verschillende modaliteiten. Met directe verbindingen via de N50 en nabijgelegen A28 is de gemeente Kampen goed te bereiken per auto. Daarnaast biedt het spoor mogelijkheden om per trein naar omliggende steden zoals Zwolle, Lelystad en verder te reizen. Door de ligging aan weg, en water heeft de gemeente Kampen ook een goede propositie om de multimodale bereikbaarheid beter te benutten. Om de bestaande modal shift van weg naar water in stand te houden vraagt dit om investeringen in de waterwegen en sluisen. De historische binnenstad is voetgangersvriendelijk en heeft een goed wandel- en fietsnetwerk. De binnenstad is goed bereikbaar met de auto, maar met name de IJsselkade is (te) druk, omdat de Stadsbrug één van de belangrijkste verbindingen is in de gemeente waar het verkeer vaak vastloopt. Verder maakt de ligging aan de IJssel de gemeente Kampen ook aantrekkelijk voor vervoer over de rivier, wat mogelijkheden biedt voor de binnenvaart en ook de recreatieve vaart. Ondanks de relatief goede bereikbaarheid, zijn er een aantal knelpunten die aandacht vragen:

- De toenemende congestie en verkeersveiligheid op de N50;
- De doorstroming en verkeersveiligheid van de Europa-Allee en de rotondes hierop;
- Autoverkeer op de IJsselkade en bij de Stadsbrug;
- De verkeers- en fietsveiligheid op bedrijventerreinen;
- De ontbrekende schakels in het landbouwverkeernetwerk;
- De (tri-modale) bereikbaarheid van de haven en de bevaarbaarheid van de IJssel;
- De kwetsbaarheid van het mobiliteitssysteem door de aanwezigheid van brugverbindingen;
- De frequentie van de treinverbindingen en/of de aansluiting met de dienstregeling op Zwolle.

Waarom is dit thema belangrijk voor de gemeente Kampen

Een goed functionerend netwerk van weg, spoor en water is de fundering voor een goed werkende lokale en regionale economie. Goede bereikbaarheid en infrastructuur is daarnaast ook randvoorwaardelijk voor de verdere groei en leefbaarheid van de stad en de dorpen.

Wat willen we bereiken op dit thema en wat wil het SEB daarvoor doen

Het SEB signaleert dat er verschillende ontwikkelingen plaatsvinden en dat het thema bereikbaarheid en infrastructuur op de agenda van verschillende partijen staat. Ook is het een thema waarbij al gauw substantiële investeringen gedaan moeten worden, en speelt het thema bereikbaarheid en infrastructuur vaak op een hoger schaalniveau dan het gemeentelijke niveau, en op diverse niveaus gebeuren al zaken. Toch is het SEB van mening dat er meer urgentie en noodzaak is om te versnellen op een aantal onderwerpen:

1. Investeren in bereikbaarheid en infrastructuur

- Opwaardering bestaande wegen: Om te zorgen dat de toename aan verkeer niet ten koste gaat van de bereikbaarheid van de gemeente Kampen moet de N50 worden verbreed. De capaciteit op de huidige N50 is immers niet voldoende en daardoor staat er dagelijks file. Daarnaast is het mobiliteitsnetwerk kwetsbaar door de aanwezigheid van enkele brugverbindingen waar onderhoudswerkzaamheden gepland zijn. Bij het (tijdelijk) wegvallen van een van de brugverbindingen loopt het verkeerssysteem in en om de gemeente Kampen vast.
- Maatregelen om de doorstroming te verbeteren: In de stad Kampen en de aangrenzende wijken zijn er twee knelpunten waar de doorstroming van verkeer ernstig gehinderd wordt. Deze punten zijn de Europa-Allee en de IJsselkade/Stadsbrug. Beide locaties lopen geregeld vast waarbij naast de doorstroming ook de verkeersveiligheid in het geding komt. Daarnaast is de Zwolseweg (de verbinding tussen Zwolle en de stad Kampen) nog geen knelpunt maar hier staat de doorstroming wel onder druk door het groeiende inwoneraantal van zowel Kampen als Zwolle. Ook ziet het SEB dat er lokaal verkeer op de N50 terecht komt: Kampenaren gebruiken de N50 als lokale ader om van A naar B in Kampen te komen, maar dat zou anders moeten: geen lokale afwenteling op de N50.
- Een sluitend netwerk voor landbouwverkeer: Er is momenteel geen sluitend netwerk voor landbouwverkeer. Geregeld moet landbouwverkeer gebruik maken van N-wegen en/of door het centrum van Kampen over de Stadsbrug. Voor landbouwverkeer moeten er alternatieve routes komen zodat deze verkeersstroom gescheiden kan worden van het hoofdnetwerk (conform Visie Kampen 2040), dit is beter voor de doorstroming en de verkeersveiligheid.

2. Bereikbaarheid en verkeersveiligheid op bedrijventerreinen en in tuinbouwgebieden:

- Verbeteren van de ontsluiting van de bedrijventerreinen, tuinbouwgebieden en Genemuiden: Om de bereikbaarheid van de bedrijventerreinen te verbeteren is een rondweg om IJsselmuiden noodzakelijk. Daarmee voorkomen we dat het verkeer vastloopt op de Zwolseweg en Frieseweg. Daarnaast moet de ontsluiting van het tuinbouwgebied ook verbeterd worden. Maatregelen zijn nodig voor de Veilingweg (tussen Zeegraven en Oosterholt-Noord) en Kamperzeedijk/ Grafhorsterweg. Ook kan onderzocht worden of Genemuiden met een extra verbindingsweg beter ontsloten kan worden; dit leeft onder diverse ondernemers.
- Verkeersveiligheid op bedrijventerreinen: de bedrijventerreinen zijn momenteel niet veilig voor fietsers, hierdoor komt iedereen met de auto naar het terrein toe en neemt ook de parkeerproblematiek toe. Daarom moet er op de bedrijventerreinen geïnvesteerd worden in veilige fietsinfrastructuur en het algemeen onderhoud van de wegen om zo de veiligheid van alle weggebruikers te waarborgen.
- Toekomstbestendig maken en houden van kleine bruggen in het tuinbouwgebied: het is van belang om bruggen toekomstbestendig te maken en te houden, om zo het tuinbouwgebied ook in de toekomst

bereikbaar te houden voor logistiek vervoer.

Tegelijkertijd geeft Kampen al relatief veel uit aan bruggen en andere kunstwerken ten opzichte van andere gemeenten (Bron: Lysias & Cebeon), maar het SEB blijft hier wel aandacht voor vragen.

3. Investerings in modal shift & bereikbaarheid haven:

- Verbreding Kornwerderzandsluizen: voor de toekomst van de haven is de verbreding van de Kornwerderzandsluizen cruciaal. Overheid én ondernemers willen hierin investeren en voeren lobby bij het Rijk om de verbreding door te laten gaan. Deze verruiming maakt het namelijk mogelijk dat grotere schepen de haven van Kampen kunnen bereiken. De haven van Kampen wordt daarmee een belangrijker economisch knooppunt en dit heeft een positief effect op de lokale en regionale economie.
- Inventariseer welke maatregelen er verder op lokale schaal nodig zijn wanneer de Kornwerderzandsluis wordt verbreed en de haven van Kampen bereikbaar is voor de zeevaart; Van belang is inzichtelijk te hebben welke ondernemers er direct belang hebben bij deze ontwikkeling en welke voorzieningen hiervoor op lokaal niveau moeten worden ingeregeld (verbreding vaargeul en aanpassing van de kades) en ook hoe hieraan uitvoering te geven.

Hoe gaan we dat de komende 5 jaar doen: actieplan

De nummering van de eerste kolom van het actieplan correspondeert met bovenstaande doelen.

Cr. met	Beschrijving actie	Uitvoerings termijn	Investing (€)	Actiehouder(s)
1, 2, 3	<p>Lobby continueren voor investeringen in de (regionale) bereikbaarheid</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Weg: lobby voor de verbreding van de N50. Dat doet de overheid via de publieke weg (i.s.m. Regio Zwolle, Provincie Overijssel en het Rijk), private partijen via werkgeversorganisaties zoals VNO-NCW en via de media. ■ Spoor: lobby voor uitbreiding dienstregeling van spoorverbindingen met Zwolle en Lelystad (over beide spoorlijnen) ■ Water: lobby voor de verbreding van de Kornwerderzandsluizen en verbeteren van de ontsluiting (en modal shift) van de havens van Port of Zwolle en onderzoek wat hiervoor verder op lokale schaal nodig is. 	Continue	Procedures gemeente	Gemeente i.s.m. ondernemers
1, 2, 3	<p>Opstellen van een mobiliteitsvisie gemeente Kampen met bijdrage van SEB</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Aandacht voor o.a.: P+R voorzieningen, verkeersveiligheid, stimuleren van het fietsgebruik en de doorstroming op de Europa-Allee en de Stadsbrug. Ook geven we aandacht aan de ontsluiting en infrastructuur op de bedrijventerreinen en landelijke gebieden (incl. glastuinbouw) 	2025 Q2 & Q3	Ca. €50.000	Gemeente i.s.m. ondernemers
1, 2, 3	<p>Investeringen in lokale bereikbaarheid van de gemeente Kampen</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Er is met het oog op de bereikbaarheid van de gemeente Kampen een aantal knelpunten waar investeringen in extra capaciteit en of een verbetering van de doorstroming nodig zijn om deze weg te nemen. Het gaat o.a. om: de aanleg van een rondweg IJsselmuiden, investeringen in de Europa-allee een extra verbinding naar Genemuiden, uitbreiden capaciteit Zwolseweg N764, investeringen in fietsinfrastructuur (ook op de bedrijventerreinen), verbreding en verzwaring van kleine bruggen in het tuinbouwgebied ■ Onderzoek naar de extra verkeersbewegingen die ontstaan in de eerste en tweede ring, nadat de stadskern nog verder autoluw wordt gemaakt. 	Continue	Specifiek uit te werken per casus	Gemeente

2.3 Goed ondernemersklimaat & dienstverlening

Huidige situatie in de gemeente Kampen

De gemeente Kampen vindt ondernemersdienstverlening van belang, daarom wordt er ook in geïnvesteerd door de gemeente (geld en capaciteit). Onlangs zijn er bij de gemeente Kampen nieuwe (en vanuit het bedrijfsleven afkomstige) accountmanagers aangesteld. De accountmanagers fungeren als een schakel tussen de ondernemers en de gemeente en hebben het doel om de dienstverlening naar ondernemers en dus ook de MKB-tevredenheid te verbeteren. De deelnemers van het SEB erkennen dat er stappen gezet zijn in de ondernemersdienstverlening en zijn hier positief over. Tegelijkertijd ervaren de betrokkenen dat er ook verdere mogelijkheden zijn voor verbetering. De Gemeente Kampen is gemotiveerd om ondernemers zo goed mogelijk van dienst te zijn; tegelijkertijd is het niet altijd duidelijk waar de behoefte ligt. Uit onderzoek van de VNG blijkt ook dat ondernemers van veel typen gemeentelijke⁴ (of regionale⁵) dienstverlening niet of onvoldoende op de hoogte zijn. Op vlak van communicatie – en het kenbaar maken van initiatieven en bestaande informatie – ligt een opgave, bij de ondernemers ligt een opgave om bestaande initiatieven beter bekend te maken via de achterban en hierbij de organisatiegraad te versterken. In de gemeente Kampen zijn ondernemers en winkeliers verenigd in verschillende organisaties die de belangen van diverse sectoren en gebieden behartigen. Ook zijn er organisaties die zich bezighouden met parkmanagement op bedrijventerreinen.

De gemeente is het eerste loket voor ondernemersdienstverlening, maar werkt samen met de Regio Zwolle (als tweede loket) om bedrijven te ondersteunen bij kennis die bij de regio meer voorhanden is (bijvoorbeeld op vlak van specialistische kennis, innovatie, subsidie of onderwijs). In de Regio Zwolle werken het regionale bedrijfsleven, het onderwijs en de overheden samen aan behoud en bevorderen van de brede welvaart in de regio. Het SEB Kampen onderschrijft het belang van deze samenwerking voor het bevorderen van de lokale én regionale economie.

Waarom is dit thema belangrijk voor de gemeente Kampen:

Een bloeiend ondernemersklimaat draagt bij aan economische gezondheid en groei van de gemeente Kampen. Bovendien wil de gemeente Kampen zich profileren als Hartelijke Hanzestad aan het water, ook voor ondernemers, werkgevers en investeerders. Daar hoort ondernemersvriendelijke dienstverlening nadrukkelijk ook bij. Effectieve ondernemersdienstverlening stimuleert economische groei en ondersteunt lokale bedrijven, wat bijdraagt aan de welvaart van de gemeente. Het MKB vormt namelijk de ruggengraat van onze lokale economie en bevat naast een groot deel van de werkgelegenheid (ca. 70%) ook een belangrijk deel van het innovatief vermogen en de concurrentiekracht. Ondernemersdienstverlening ondersteunt en faciliteert het bedrijfsleven, zodat zij zich beter kunnen richten op de hoofdzaak, en dat is ondernemen en bijdragen aan de (brede) welvaart van inwoners.

Wat willen we bereiken op dit thema en wat wil het SEB daarvoor doen

Het SEB wil het volgende bereiken:

- 1. Goed onderling contact en samenwerking:** het onderlinge contact en de relatie moet beter en meer structureel van aard worden. Dat is goed voor de dichtheid van netwerken, elkaar beter weten te vinden en lokaal leads en andere zaken te delen en/of te gunnen. Het gaat hierbij zowel om contact tussen overheid, onderwijs en ondernemers. Hierbij is de relatie tussen de gemeente en het lokale bedrijfsleven een belangrijk aandachtspunt. Het SEB Kampen is hier ook een belangrijk vehikel voor: we communiceren proactief en zijn goed benaderbaar en bereikbaar.
- 2. Proactief communiceren & goed bereikbaar en benaderbaar zijn:** dit heeft te maken met toegankelijkheid, houding en betrokkenheid. Door goede interne samenwerking kunnen ondernemers vlotter geholpen worden. Het gaat hierbij ook om goede samenwerking, waarbij de overheid zich opstelt als dienstbaar en faciliterend: de overheid staat zij aan zij met de ondernemer. Hier heeft de gemeente Kampen in het najaar van 2025 ook een visie voor vastgesteld in de raad (Samenleving en gemeente: visie op Dienstverlening).

4 | Gemeente Kampen & Visit Kampen: Ondernemen in Kampen & accountmanagementcontact: <https://www.kampen.nl/ondernemen-in-kampen> & <https://visitkampen.nl/ondernemen/bedrijven-welkom-kampen>

5 | Ondernemersdienstverlening Regio Zwolle: <https://www.regiozwolle.nl/waar-werken-wij-aan/economie-en-arbeidsmarkt/ondernemersecosysteem-en-dienstverlening>

- 3. Verbeteren van de organisatiegraad van ondernemers:** Om gemeentelijke communicatie met ondernemers te verbeteren, is het belangrijk dat de ondernemersverenigingen een grote achterban hebben die goed aangesloten is. Daarvoor is het verbeteren van de organisatiegraad van ondernemers een continu aandachtspunt. Zie hiervoor verder ook de aanbeveling voor het vergroten en het onderhouden van het parkmanagement op de gemeentelijke bedrijventerreinen voor toekomstbestendige bedrijventerreinen.
- 4. Ondersteuning van ondernemersinitiatieven via subsidies:** Ondernemers vinden het belangrijk dat er gemeentelijke ondersteuning is en blijft voor initiatieven van ondernemers, waaronder evenementen

zoals de 'Open Bedrijvendag', 'Techniekdag' en 'Kom in de Kas', maar bijvoorbeeld ook het bieden van mogelijkheden aan ondernemers bij Koningsdag, EK's en of WK's van sportevenementen, en Sail Kampen. Dit omvat naast de financiële steun en verbeterde communicatie over beschikbare subsidies ook andere vormen van ondersteuning, zoals communicatie, zoals via Kampen Partners.

- 5. In stand houden van het SEB en gemeentelijke aanwezigheid hierbij:** Het Sociaal Economisch Beraad speelt een positieve rol in het bevorderen van het ondernemersklimaat. Het belang van constante ambtelijke en bestuurlijke aanwezigheid bij de SEB-overleggen wordt benadrukt.

Hoe gaan we dat de komende 5 jaar doen: actieplan

De nummering van de eerste kolom van het actieplan correspondeert met bovenstaande doelen.

Cr. met	Beschrijving actie	Uitvoerings termijn	Investing (€)	Actiehouder(s)
1, 3	Vergroten en onderhouden organisatiegraad d.m.v. informatiecampagne Zowel binnen- als tussen ondernemersverenigingen. De wens is dat er op ieder bedrijventerrein van de gemeente Kampen een (vorm van) parkmanagementorganisatie actief is.	Doorlopend	Klein	Ondernemers
1	Organiseren bedrijfsbezoeken (i.s.m. gemeente en onderwijspartijen, binnen SEB-verband kenbaar maken), en nemen zo gemeente en studenten/stagiairs mee naar hun bedrijf voor rondleidingen, kennisdeling, e.d..	Doorlopend	Geen	Ondernemer i.s.m. Onderwijs
1, 2, 5	Continueren van structureel en incidenteel overleg We blijven in gesprek, structureel in het SEB maar ook incidenteel, als er lokaal zaken spelen waarover extra contact nodig is zoals bij (ruimtelijke) plannen, beleid en evenementen.	Doorlopend	Geen	Ondernemers, overheid, onderwijs
1, 4	Welkomspakket nieuwe en startende ondernemers Het welkomspakket bevat welkomstcadeautjes en wordt samen met ondernemers samengesteld, en bevat dus ook communicatiemateriaal van ondernemersverenigingen, waarbij nieuwe ondernemers gestimuleerd worden om zich aan te sluiten.	2025 organiseren	Klein	Gemeente initieert, ondernemers leveren input
1, 2	Uitbouw en professionalisering CRM contact overheid – ondernemers Bedoeld om contacten met ondernemers beter te documenteren, onderhouden en te stroomlijnen. Waar mogelijk hebben meerdere medewerkers van de gemeente inzicht in eerder contact met ondernemers. Dit moet ook interne samenwerking ondersteunen (voorbeeld: CRM-systeem implementeren en uitbouwen, 'Topdesk' is hierbij genoemd in participatie).	Q3 2025 - Q3 2026	Nader onderzoek nodig	Gemeente
1, 4	Ondersteuning vanuit gemeente aan ondernemers De gemeente blijft ondersteuning bieden aan ondernemers. Dit loopt in eerste instantie via de accountmanagers, maar kan incidenteel ook via andere beleidsadviseurs lopen als de situatie daarom vraagt.	Doorlopend	Geen, enkel capaciteit	Gemeente
1, 4	Stroomlijning informatievoorziening De gemeente Kampen verwijst op de pagina van ondernemen in Kampen ook naar wat de Regio Zwolle en de Provincie Overijssel voor ondernemers kunnen betekenen. Zo verwijzen verschillende overheidslagen ook beter naar elkaar.	2025	Geen	Gemeente

2.4 Integrale benadering buitengebied

Huidige situatie in de gemeente Kampen

In het buitengebied zijn tal van land- en tuinbouwbedrijven en recreatieondernemers die bijdragen aan de vitaliteit en ontwikkeling van landelijke gebieden en de lokale economie. Tegelijkertijd spelen er op allerlei niveaus veel zaken. Voor de ondernemers ontbreekt het overzicht en is het niet duidelijk hoe op alle trends en ontwikkelingen in te spelen. Ondernemers vragen zich in sommige gebieden af wat de lange termijn toekomst brengt. Door de onzekerheid kunnen boeren niet of moeilijker investeren, wat slecht is voor de bedrijven. Zij hebben behoefte aan meer duidelijkheid over de lange termijn ontwikkeling van het buitengebied van de gemeente Kampen, en wensen maatwerk per gebied (in elk geval voor de Koekoek, Mastenbroek, Kampereiland en Kamperveen), waarbij de belangen van ondernemers in het buitengebied een belangrijke rol spelen.

De leefbaarheid en vitaliteit van het landelijk gebied staan in toenemende mate onder druk. Dit komt door natuurlijke krimp in de landbouwsector, afname van het voorzieningenniveau in landelijke gebieden en kleine dorpen, stikstofproblematiek en afwezigheid van provinciaal en Rijksbeleid hiervoor. Ook is er steeds meer vrijkomend en verouderd (agrarisch) vastgoed. Het Provinciaal Programma Landelijk Gebied (PPLG) is gestopt door het nieuwe Kabinet, maar de Provincie Overijssel gaat door met de PPLG-3x3 aanpak⁶. Deze aanpak reguleert de ruimtelijke ontwikkeling van het buitengebied in de provincie Overijssel en richt zich in de eerste plaats op biodiversiteit, stikstof, water, bodem en klimaat. Het doel is om een duurzame balans te vinden tussen deze functies, zodat het buitengebied economisch levensvatbaar blijft, terwijl tegelijkertijd natuurwaarden en het landschap worden behouden en versterkt. Gelijktijdig wil het SEB dat de gemeente Kampen zelf meer duidelijkheid biedt over het landelijk gebied, en de provincie zich laat ondersteunen bij het realiseren van haar doelen. Hieronder wordt beschreven hoe het SEB zelf kijkt naar het landelijk gebied van de gemeente Kampen.

Waarom is dit thema belangrijk voor de gemeente Kampen

De IJsseldelta – waar het landelijk gebied van de gemeente Kampen onderdeel van is – is een uniek gebied, met een uniek landschap, unieke natuur met een unieke historie.

Dat verdient een integrale aanpak. Daarbij is het buitengebied van de gemeente Kampen het natuurlijk kapitaal van onze gemeente, waar alle mensen van kunnen genieten.

In het buitengebied komen veel verschillende – en soms tegenstrijdige! – belangen samen. Een integrale benadering van het buitengebied van de gemeente Kampen is belangrijk om verschillende aspecten, zoals landbouw, wonen, natuur, recreatie en nieuwe woningbouwplannen, in samenhang te beschouwen. Dit helpt bij het realiseren van duurzame ontwikkeling, waarbij zowel ecologische, economische als sociale factoren in balans worden gehouden. Het buitengebied speelt een sleutelrol in het behoud van de natuur, biodiversiteit en waterbeheer, en een integrale benadering zorgt ervoor dat deze functies goed worden gecombineerd met andere gebruiksdoelen, zoals agrarisch gebruik, wonen en recreatie.

Wat willen we bereiken op dit thema en wat wil het SEB daarvoor doen

1. Integrale benadering in de ontwikkeling van het buitengebied: er komen veel ontwikkelingen op het buitengebied af: in de Koekoek, Kampereiland, Kamperveen en Mastenbroek spelen bijvoorbeeld grote klimaat- en wateropgaven, biodiversiteitsopgaven, en de energietransitie. Ook komen er zo nu en dan agrarische objecten (kassen, stallen en breder) vrij te staan. Het SEB wil de agrarische transitie stimuleren en vindt het belangrijk dat bedrijven zich kunnen blijven ontwikkelen en gebruik kunnen maken van innovaties op allerlei gebied om zo een sterke en duurzame sector te krijgen of te behouden. Ook is er ruimte voor natuurontwikkeling om de biodiversiteit te bevorderen. Het SEB adviseert deze thema's in samenhang te beschouwen. Het SEB adviseert de economische hoofdfunctie van deze gebieden in stand te houden, en dat wil zeggen dat het land- en tuinbouwgebieden zijn én zouden moeten blijven. Tegelijkertijd zijn er diverse ontwikkelingen mogelijk, bijvoorbeeld aan randen of overgangsgebieden: het is én blijft maatwerk per gebied en op kavelniveau (en de gemeente Kampen werkt hier ook aan in de Omgevingsvisie). Bij de integrale benadering van het buitengebied adviseert het SEB voor verschillende aspecten aandacht te hebben:

- **Duurzame landbouw en natuurbeheer:** het SEB wil de agrarische transitie stimuleren, met duurzame

6 | PPLG Overijssel:
<https://www.overijssel.nl/onderwerpen/omgeving/overijsselse-3x3-aanpak/achtergrond-3x3-aanpak/>

landbouw, samenwerking met agrariërs, innovatieve teelten en kringlooplandbouw bevorderen. Hierbij ook stimulering van de biodiversiteit, door ruimte te creëren voor natuurontwikkeling en herstel van biodiversiteit door natuurvriendelijke oevers, hagen en bomenrijen en bloemrijke bermen en stroken. Dit is belangrijk voor een gezond bodemleven en dat is de basis voor duurzame landbouw.

- **Woningbouw en leefbaarheid:** focus op kleinschalige woningbouw in de kernen die bijdraagt aan de vitaliteit van het buitengebied. Dat kan via inbreiding, in plaats van grootschalige uitbreiding. Geef prioriteit aan woningen voor starters en senioren. Hierbij ook lokale voorzieningen zoals buurthuizen, openbaar vervoer en scholen ondersteunen om de leefbaarheid van kleine kernen te versterken.
- **Recreatie en toerisme:** investeren in fiets- en wandelroutes (en beter voorzien van informatie via borden, QR-codes, routeboekjes) die het buitengebied verbinden met de stad Kampen en omliggende kernen. Want bekend maakt bemind! Ook ontwikkelen en investeren in kleinschalige recreatieve initiatieven zoals natuurcampings, bed-and-breakfasts en boerderijwinkels, waarbij rust en natuurwaarden van het gebied behouden blijven.
- **Energietransitie:** Faciliteer de inpassing van windenergie d.m.v. kleine windmolens voor eigen gebruik, met oog voor landschappelijke inpassing en draagvlak. Verder adviseert het SEB collectieve en

innovatieve initiatieven die reeds in gang zijn gezet te stimuleren.

- **Infrastructuur en mobiliteit:** versterken toegankelijkheid van het buitengebied (van en naar de kernen) met duurzame mobiliteitsopties, zoals elektrische deelauto's en goede OV-verbindingen. Beperk hierbij de aanleg van nieuwe wegen en behoud de karakteristieke kenmerken van het Kampereiland en omliggende polders.
- **Klimaatadaptatie en waterbeheer:** Richt het buitengebied niet onbeperkt in als waterbergingsgebied om de gevolgen van klimaatverandering (overstromingen en droogte) op te vangen. Dit is natuurlijk een aangelegenheid van provincie, waterschap en Rijk, maar is voor agrariërs in Kampen belang, omdat het een ernstige bedreiging kan zijn voor de lange termijn bedrijfsvoering en houdt ook investeringen in bedrijven momenteel tegen.
- **Participatie en Flexibiliteit:** een breed participatieproces met inwoners, agrariërs, natuurorganisaties en ondernemers is van belang bij ontwikkelingen in het buitengebied. Doordat het Buitengebied van Kampen uitzonderlijk is en de gebieden sterk van elkaar verschillen, is gebiedsgerichte participatie een must voor draagvlak en goede innovatieve ideeën. Hanteer een 'ja-mits'-benadering voor nieuwe initiatieven, in plaats van een 'nee-tenzij'-benadering. Er wordt momenteel door de gemeente Kampen gewerkt aan

een participatieverordening waar aandacht naar dit punt uitgaat.

- **Betere huisvesting arbeidsmigranten & op eigen kavels:** De pilot voor huisvesting van arbeidsmigranten in de Koekoek – die heeft geleid tot de huisvesting van asielzoekers – illustreert de noodzaak van alternatieve huisvestingsstrategieën op de eigen bedrijfskavels, mogelijk met een maximaal aantal (tijdelijke) woningen, om veiligheid en sociale controle te verhogen. Er zijn een aantal grotere tuinders in de Koekoek die graag betere en kleinschalige huisvesting van arbeidsmigranten realiseert op de eigen kavels; er is wel verzet tegen grootschalige zogenoemde ‘arbeidsmigrantenhotels’.

Door deze punten in een visie op het landelijk gebied en afwegingskader voor initiatieven op te nemen kan de gemeente Kampen inspelen op zowel landelijke transitie als lokale kansen en uitdagingen. Het buitengebied van Kampen wordt zo een plek waar natuur, landbouw, industrie, recreatie en wonen in harmonie kunnen bestaan, met een toekomstgerichte en duurzame aanpak.

2. **Meer duidelijkheid in wet- en regelgeving:** de ondernemers in het landelijk gebied constateren dat de laatste jaren de ontwikkelingen op vlak van duurzaamheid, klimaat en energie snel gaan, en dat beleid vaak wijzigt. Het SEB is zich ervan bewust dat veel beleid voor het landelijk gebied op provinciaal of

Rijksniveau gemaakt wordt; de gemeente heeft hier dus minder een rol, maar kan hierover wel contact onderhouden met andere overheidslagen. De gemeente verleent vergunningen vanuit een wettelijk kader en vanuit het algemeen belang. Het SEB vraagt aandacht voor de snelheid van vergunningverlening en een duidelijker vergunningsproces. Ook vindt het SEB dat de gemeente iets meer kunnen meedenken met aanvragers en iets meer een 'ja-mits' houding kunnen hanteren in plaats van een 'nee-tenzij' houding.

3. Bied maatwerk per gebied, per locatie op kavelniveau:

het landelijk gebied van de gemeente Kampen is zeer veelzijdig. De verschillende landelijke gebieden van de Koekoek, Kampereiland, Kamperveen en Mastenbroek verschillen qua karakter. Daarom is maatwerk nodig, per gebied, per locatie en op kavelniveau. Sommige ontwikkelingen zijn hier wel mogelijk, andere niet. Er is behoefte aan maatwerk, maar daarvoor is een afwegingskader van verschillende belangen die spelen in het landelijk gebied wel nodig. De gemeente Kampen werkt aan een gebiedsgerichte aanpak landelijk gebied waar diverse gebiedskenmerken verder uitgewerkt worden: het SEB vindt dat goed, en vraagt hier wel aandacht voor de volgende aspecten:

- **Koekoekspolder** is een mooi en modern en toekomstbestendig tuinbouwgebied en dat moet zo blijven. Diverse ondernemers hebben uitbreidingsbehoefte, willen hier nog lang blijven ondernemen en willen verder investeren in verduurzaming en innovatie. Toekomstbestendigheid versterken van het gebied verdient aandacht; zo kunnen ondernemers blijven ondernemen en de komende jaren vooruit.
- **Kampereiland** is van grote cultuurhistorische waarde en een uniek gebied, waar mensen wonen, recreëren en ondernemen. Het is gebonden aan de statuten zoals die gelden voor dit pachtgebied, deze zijn uniek en uitzonderlijk in Nederland. Dit gebied heeft een eigen benadering nodig.
- **Polder Mastenbroek** is belvédère gebied, wat daarbij ook belangrijke natuurwaarden heeft. Ook dit gebied heeft een eigen benadering nodig, die recht doet aan de eigenheid van het gebied en de verschillende belangen die hier spelen. Hetzelfde geldt ook voor Kamperveen.

4. Alternatieven voor vrijkomende agrarische bebouwing (VAB's): er bestaat een wens om nader onderzoek te doen naar de mogelijkheden voor de herbesteding van vrijgekomen agrarische bebouwing, waarbij maatwerk geboden moet worden per gebied, en per locatie. De gemeente werkt ook aan VAB-beleid, wat (naar verwachting) in 2025 door de gemeenteraad wordt vastgesteld. Het SEB vindt ook dat goed, en adviseert hierin de volgende overwegingen/functies/invullingen te onderzoeken:

- Functieverandering t.b.v. vrijetijdseconomie (wellness, lichte horeca, kamperen bij de boer);
- Agrarisch gerelateerde nevenfuncties (plattelandswinkels, vergaderruimte, et cetera);
- Passende kleinschalige kantoorfuncties;
- Creatieve beroepen en werkruimte;
- Betaalbare plattelandswoningen/appartementen/'tiny houses' voor sociale verhuur om daarmee in eigen huisvestingsbehoefte voor werknemers te voorzien;
- Maatschappelijke functies;
- Broedplaats voor start-ups en scale ups (max. 5 jaar); veelal opslag voor materialen in combinatie met kleinschalige werkplaats;

Bijzondere aandacht bij VAB's-Beleid zijn de eigendoms- en (erf)pachtverhoudingen in de diverse landelijke gebieden van de gemeente Kampen.

5. Het ondersteunen van agrarische ondernemers bij het maken van toekomstplannen. De inzet van de erfcoach is hiervoor inmiddels een succesvol instrument gebleken. Gezamenlijk kan worden onderzocht in hoeverre deze inzet kan worden geïntensiveerd. Een erfcoach is een onafhankelijke sparringpartner die bekend is met veel thema's die spelen op een boereerf. De erfcoach, en dat is misschien wel het belangrijkste, is er om te luisteren, vragen te stellen, om in vertrouwen te kunnen nemen en om iemand verder te kunnen helpen.

Hoe gaan we dat de komende 5 jaar doen: actieplan

De nummering van de eerste kolom van het actieplan correspondeert met bovenstaande doelen.

Cr. met	Beschrijving actie	Uitvoerings termijn	Investering (€)	Actiehouder(s)
1, 2, 3, 4	<p>Visie landelijk gebied & afwegingskader voor initiatieven</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ De gemeente stelt een visie op het landelijk gebied op (dit is ook al in gang gezet, incl. VAB-beleid!). Onderdelen hier van zijn een visie op de agrarische sector, recreatie en toerisme, natuur en biodiversiteit, leefbaarheid en voorzieningenniveau, bewoning (incl. locaties voor arbeidsmigranten) woningbouw en beleid voor vrijkomende agrarische bebouwing. Hierbij ook contact hebben met provincie Overijssel (onder provinciaal beleid is alleen functiewijziging naar wonen mogelijk). ■ Aan de visie wordt een afwegingskader voor initiatieven verbonden, wat helpt bij de afweging van verschillende belangen, op vlak van economie, recreatie en toerisme, wonen, e.d.. De visie op het landelijk gebied is een uitwerking van de Omgevingsvisie. ■ Zowel visie als afwegingskader moeten recht doen aan de verschillende typen landelijke gebieden die de gemeente Kampen rijk is. Verschillende afweging van belangen is nodig voor bijvoorbeeld de Koekoekspolder, Mastenbroek, Kampereiland en Kamperveen. ■ De implementatie van de visie moet ook leiden tot verduidelijking en versnelling van de vergunningsverleningprocedures. 	2025	Ca. €40.000	Gemeente i.s.m. ondernemers en bewoners
5	<p>Blijven inzetten van de erfcoach voor agrarische ondernemers.</p> <p>Een erfcoach beschikt over een breed netwerk en heeft veel kennis van regelingen en subsidiemogelijkheden. Een erfcoach helpt om zicht te krijgen op de (on)mogelijkheden. Erfeigenaren kunnen met allerlei vragen bij de erfcoach terecht.</p>	Doorlopend	Continueren capaciteit & middelen provincie en Min. LVVN	Gemeente i.s.m. ondernemers

2.5 Versterken Brede Welvaart

Huidige situatie in de gemeente Kampen

De gemeente Kampen scoort op vlak van de brede welvaart best goed. Het is goed vertoeven in de gemeente Kampen, en grootstedelijke problematiek is ons vreemd. Als wordt gekeken naar de brede welvaartsindicatoren van het CBS⁷ valt op dat de werkloosheid lager is dan het Nederlands gemiddelde. Dat geldt ook voor de arbeidsparticipatie, en daar vaart de economie ook op. Ook is de luchtkwaliteit in de gemeente Kampen beter dan het Nederlands gemiddelde. Verder zijn Aspecten van de brede welvaart die lager scoren zijn het vertrouwen in instanties (-5,5%) en de ervaren gezondheid (-4,5%). Als wordt gekeken naar de Sustainable Development Goals⁸ (die een sterk verband houden met brede welvaart) valt op dat de gemeente Kampen wat veiliger is dan het Nederlands gemiddelde en dat men meer met de fiets gaat. Tegelijkertijd zijn er iets meer mensen met problematische schulden, hebben kinderen een hogere kans op een onderwijsachterstand en beweegt men onvoldoende (en is overgewicht hoog) en is de groep met een laag besteedbaar inkomen ook relatief groot.

De gemeente Kampen staat bekend om de sterke sociale cohesie ('noaberschap' wordt vaak in de gemeente Kampen genoemd), maar het is belangrijk om op dit vlak niet naïef te zijn. Er is in de gemeente Kampen zeker niet overal en op ieder moment sprake van sterke sociale cohesie. Ook daar is aandacht nodig. De samenleving

verhardt en polariseert ook in de gemeente Kampen in toenemende mate. Er is werk aan de winkel op vlak van de brede welvaart.

Waarom is dit thema belangrijk voor de gemeente Kampen

Welvaart omvat veel meer dan alleen economische groei, zoals de toename van het aantal banen of het bruto regionaal product. Het gaat ook over samenhang, gezonde leefomgeving en het welzijn van mensen. Steeds meer gemeenten en regio's streven naar brede welvaart, wat gaat over kwaliteit van leven en het welzijn van mensen, en de mate waarin dat welzijnsniveau ook in de toekomst kan worden behouden, waarbij ecologische, sociaal-maatschappelijke en economische aspecten in samenhang beschouwd worden en in balans zijn. Het omvat alles wat mensen van waarde vinden voor het leiden van een goed leven. Waarde wordt heel breed opgevat, bijvoorbeeld: kunnen voorzien in levensonderhoud, gezondheid, veiligheid, persoonlijke ontplooiing en sociale contacten, behoud van biodiversiteit. Het SEB vindt de brede welvaart belangrijk en zet vol in op de verbetering ervan.

Wat willen we bereiken op dit thema en wat wil het SEB daarvoor doen

1. Iedereen doet mee, nastreven van hoge

arbeidsparticipatie: Vanuit het SEB vinden we het belangrijk om iedereen mee te laten doen in de maatschappij: jong en oud, praktisch en theoretisch opgeleid, van Nederlandse én niet-Nederlandse origine. Werk is een belangrijke drijver om mensen mee te laten doen: werk stelt mensen namelijk in staat voor zichzelf

Kampenvoorelkaar

Kampenvoorelkaar is een online platform dat zich richt op vrijwilligerswerk, ontmoeting en burenhulp binnen de gemeente Kampen. Het platform faciliteert inwoners om op een betrouwbare, gemakkelijke en gratis manier hulp te vragen of aan te bieden, variërend van eenmalige tot wekelijkse inzet. Kampenvoorelkaar is onderdeel van het Informatiepunt Kampen, gevestigd op de eerste verdieping van de Bibliotheek Kampen. Dit informatiepunt fungeert als sociale gids voor inwoners en is drie dagdelen per week geopend. Inwoners kunnen hier terecht voor vragen over vrijwilligerswerk, mantelzorg, geldzaken en andere sociale onderwerpen. Het platform is een initiatief van een samenwerkingsverband tussen WijZ Welzijn, Bibliotheek Kampen, Humanitas, Gemeente Kampen en Stichting Present. Deze organisaties bundelen hun krachten om de sociale cohesie in de gemeente te versterken en inwoners te ondersteunen bij het vinden van passende vrijwilligersactiviteiten of het ontvangen van benodigde hulp. Sinds de lancering in oktober 2023 zijn er al ruim 200 vrijwilligers actief op [Kampenvoorelkaar.nl](https://kampenvoorelkaar.nl), wat de behoefte aan een dergelijk platform in de gemeente onderstreept.

te zorgen (zelfredzaamheid), zorgt voor zingeving en dagbesteding, levert een positieve bijdrage aan de maatschappij (zowel economisch als via belasting) en geeft mensen ook sociaal contact. Volgens maatschappelijke organisaties die deelgenomen hebben aan gesprekken in het SEB groeit de groep werkende armen en dat is onwenselijk. Het Impact Werkcafé en het sociaal ontwikkelbedrijf zijn voor de gemeente Kampen belangrijke partners om te werken aan arbeidsparticipatie, ook voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.

- 2. Sociale samenhang versterken & tegengaan van eenzaamheid:** landelijk staan vrijwilligerswerk en contact met vrienden, familie of burens onder druk. De gemeente Kampen wijkt hier niet van af. Sociale cohesie en veel contact met andere mensen zijn geen vanzelfsprekendheid. Welzijnswerkers geven aan dat eenzaamheid één van de grootste sociale problemen is. Deze groep mensen in de samenleving neemt niet gemakkelijk initiatief om de eigen situatie te verbeteren. We willen deze groep beter betrekken en begeleiden ('meenemen aan de hand') om het levensperspectief (tegengaan van schulden, meedoen in de maatschappij, meer contact, toestroom naar werk) te verbeteren. Het organiseren van ontmoetingen en nieuwe verbindingen tussen mensen is hierbij essentieel. Het doel is om eenzaamheid te doorbreken en schaamte hierover tegen te gaan. Het beter bereiken van de doelgroep is hiervoor belangrijk; daarbij spelen welzijnsorganisaties en impact gedreven

ondernemers (bijvoorbeeld Het 8ste werk, Wijz Welzijn, Kampenvoorelkaar, Quintus, Impact & Werkcafé) een belangrijke rol. Kwetsbare inwoners zijn namelijk onvoldoende in beeld, terwijl we wel wat voor elkaar kunnen betekenen (arbeidspotentieel voor ondernemers, kansen bieden aan mensen). Hierbij gaat het SEB met diverse organisaties nauwer de samenwerking zoeken.

- 3. Bieden van economische stabiliteit:** de schuldenlast per huishouden neemt toe. De gemeente Kampen scoort op dit vlak niet zo goed en heeft ook relatief lage inkomens per huishouden (CBS, brede welvaart). Het SEB neemt dit serieus en wilt zoveel als mogelijk economische stabiliteit bieden aan huishoudens. Werkgevers hebben hierbij een belangrijke rol.
- 4. Jeugd centraal stellen:** de jeugd heeft de toekomst, maar de toekomst is een stuk minder zeker voor de volgende generatie Kampenaren. Angst en depressie komen onder jongeren steeds meer voor, terwijl deze generatie zich wel geconfronteerd ziet met grote uitdagingen, bijvoorbeeld op vlak van klimaatverandering of een krappe huizenmarkt (heeft ook relatie met de Woonagenda Kampen). Ook kansongelijkheid tussen de wijken speelt hierbij een rol, wat leidt tot de vraag of er ongelijk geïnvesteerd moet worden in wijken, om verschillen tegen te gaan en kansengelijkheid te bieden voor de mensen die in deze wijken wonen.

Hoe gaan we dat de komende 5 jaar doen: actieplan

De nummering van de eerste kolom van het actieplan correspondeert met bovenstaande doelen.

Cr. met	Beschrijving actie	Uitvoerings termijn	Investing (€)	Actiehouder(s)
1	<p>Aandeelhouders van de gemeente Kampen (Kampen800): We vragen organisaties en ondernemers om Aandeelhouder van de gemeente Kampen te worden en mee te werken aan een aantal concrete initiatieven in de komende jaren. Door middel van deze invloedrijke rol investeren ondernemers en anderen direct in een brede welvaart voor iedereen. Met deze ‘aandeelhouders’ bouwen we het huidige vrijwilligersnetwerk ‘Kampen voor Elkaar’ uit tot een super effectief matchingsplatform waar ook ondernemingen en organisaties aan mee kunnen doen. We maken het (veel) aantrekkelijker om hierop aan te haken.</p>	Doorlopend	N.t.b.	Ondernemers i.s.m. gemeente
2, 4	<p>Continueren gemeentelijke inzet via Sociaal Domein De Gemeente Kampen werkt aan dit thema via het beleid van het Sociaal Domein. Hierbij zijn tegengaan van eenzaamheid, preventie van zorg, gezonde levensstijl en bieden van ondersteuning belangrijke aspecten. Hierbij is de jeugd een belangrijke doelgroep waar focus op ligt. Verder blijkt ook uit onderzoek van de GGD IJsselland blijkt dat er juist ook een grote eenzaamheid is onder werkenden in de gemeente Kampen. Terwijl er voor jongeren en ouderen relatief veel ondersteuning is, wordt deze groep (in de leeftijdscategorie 25-35 jaar) nog minder goed ondersteund. Dat verdient dus extra aandacht. En werkgevers kunnen (moeten) hier ook een rol in spelen. De aan SEB verbonden organisaties zouden zich hiervoor moeten willen inzetten en daartoe hun achterbannen activeren.</p>	Doorlopend	Geen extra	Gemeente
1, 2, 3	<p>Contact ondernemers(verenigingen) en welzijnsorganisaties versterken Ondernemers(verenigingen) leggen contact met welzijnsorganisaties (onder andere maar niet uitsluitend met Wijz Welzijn, Kampenvoorelkaar, Het 8ste Werk, Impact & Werkcafé). Het leggen van contact tussen mensen die werk aanbieden, en organisaties die dicht bij mensen staan die ondersteuning nodig hebben (bij bv. laaggeletterdheid, eenzaamheid, arbeidsvraag), maar soms wel kunnen werken, is in het belang van beide groepen. Het SEB wil hieraan bijdragen door de bij haar aangesloten organisaties hiertoe te motiveren en de voortgang hiervan te bewaken. Een concreet voorbeeld van de invulling hiervan is ook, dat de voormalige Tohopesate nieuw leven wordt ingeblazen onder de noemer ‘Beursvloer van Kampen’.</p>	Doorlopend	Geen	Ondernemers i.s.m. gemeente en onderwijs

Cr. met	Beschrijving actie	Uitvoerings termijn	Investering (€)	Actiehouder(s)
2, 3	<p>Huisvesting kwetsbare werknemers (zoals bijzondere doelgroepen waaronder ook eigen jeugd, starters op de woningmarkt, statushouders en Oekraïners verbeteren). Bij de themabijeenkomst voor het buitengebied kwam naar voren dat de huisvesting van de werkende arbeidsmigranten, maar ook van de starters een groot knelpunt is. Ondernemers hebben gevraagd om meer ruimte om de huisvesting van deze groep werknemers zelf op een leefbare wijze te organiseren. Hierbij wordt gedacht aan tijdelijke huisvesting voor deze groep op eigen terrein en het realiseren voldoende betaalbare huisvesting voor starters in de kleine kernen.</p>	Doorlopend	Substantieel (maar met terugverdien potentieel)	Ondernemers i.s.m. gemeente
3	<p>Aanpak stille armoede onder ondernemers Het ondernemerschap biedt vrijheid en onafhankelijkheid, maar niet alle ondernemers zijn succesvol. Voor de aanpak van de (stille) armoede onder deze groep ondernemers zijn er een aantal voorzieningen beschikbaar, zoals het Regionaal Bureau Zelfstandigen (RBZ Regio Zwolle), de ondernemers adviseur Regio Zwolle met de specialisatie schuldhulpverlening en verder heeft de gemeente Kampen hiervoor een samenwerking opgestart met Over Rood. Deze stichting begeleidt en ondersteunt ondernemers met onvoldoende inkomsten bij betalingsachterstanden, schulden, administratieve achterstanden, et cetera. Het is van belang dat deze voorzieningen bekend zijn en hiervan desgewenst gebruik wordt gemaakt.</p>	Doorlopend	Doorlopend	Gemeente verwijst naar diverse instanties

2.6 Regiocampus

Huidige situatie in de gemeente Kampen

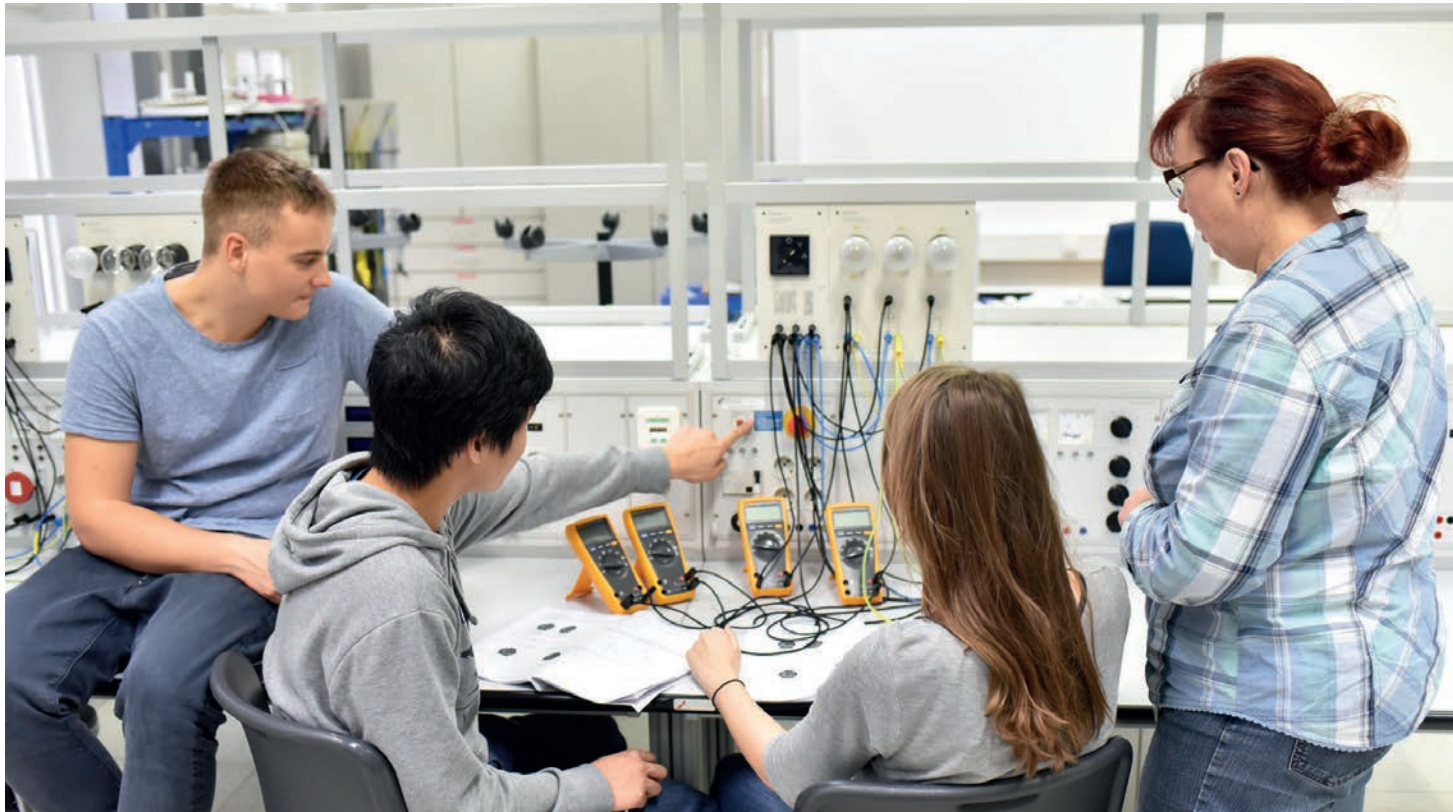
De arbeidsmarkt in de gemeente Kampen en de regio is krap en wordt steeds knapper. Voor bedrijven in de gemeente Kampen wordt het daardoor steeds moeilijker om geschikt personeel te vinden en ook om gevonden personeel langdurig aan het bedrijf te binden. Dit probleem is met name groot in voor de gemeente Kampen belangrijke sectoren als de zorg, bouw en infra, ICT, installatie techniek en andere technische en praktische beroepen waaronder ook de agrarische sector. Tegelijkertijd trekken veel studenten en scholieren voor het vinden van een baan weg uit de gemeente Kampen en vertrekken naar bijv. Zwolle en/of de Randstad of elders.

Bij de scholen ligt de uitdaging om voldoende passende leeropdrachten en stageplekken voor haar studenten en scholieren te vinden. Een goede aansluiting tussen onderwijs en specifieke behoeften van de ondernemers is essentieel. Om deze lokale uitdagingen gezamenlijk op te pakken, is het gewenst om de samenwerking tussen lokale

onderwijspartijen en werkgevers te intensiveren. Door een betere afstemming en gezamenlijke initiatieven kunnen onderwijsinstellingen de juiste vaardigheden aanleren die bedrijven daadwerkelijk nodig hebben, terwijl werkgevers flexibeler kunnen inspelen op de beschikbare talenten in de regio door in een vroegtijdig stadium als onderwijs en bedrijfsleven met elkaar in contact te komen.

Waarom is dit thema belangrijk voor de gemeente Kampen

Het lokaal verbinden van onderwijsinstellingen en dus potentiële toekomstige arbeidskrachten met het bedrijfsleven werkt in ieders belang. Het verbindt nog sterker de theorie met de praktijk en visa versa en draagt bij aan het behoud van lokaal talent voor het lokale bedrijfsleven. Het zorgt voor toekomstige kansen (werkgelegenheid) van jongeren in de eigen gemeente, en draagt bij aan het voorzien in de lokale behoefte op de arbeidsmarkt en daarmee aan het succes en de veerkracht van bedrijven in de gemeente Kampen en de brede welvaart. Door jongeren te verbinden met het lokale en regionale bedrijfsleven, bijvoorbeeld via stages en praktijkopdrachten, krijgen zij waardevolle ervaring die hen goed voorbereidt op de arbeidsmarkt. Tegelijkertijd

kunnen bedrijven op deze manier vroegtijdig talent ontdekken en aan zich binden. Een sterkere aansluiting tussen onderwijs en de behoeften van de arbeidsmarkt helpt bovendien om tekorten in specifieke sectoren, zoals techniek, bouw en zorg te verminderen. Het bevorderen van een leven lang leren zorgt ervoor dat werkenden zich blijven ontwikkelen en zich kunnen aanpassen aan nieuwe technologieën en markteisen. Door onderwijs flexibel te maken en in lijn met de vraag vanuit bedrijven, kunnen jongeren beter geïnformeerde keuzes maken over hun toekomstige loopbaan. Dit creëert niet alleen kansen voor de komende generaties, maar versterkt ook de samenwerking tussen onderwijsinstellingen en bedrijven.

In de gemeente Kampen werken onderwijsinstellingen en het bedrijfsleven nog te veel langs elkaar heen. Concreet zijn er twee centrale thema's waaraan gewerkt moet worden:

- 1. Het aantrekken en vasthouden van talent in de regio:** de roep van de grote stad en of andere regio's buiten de gemeente Kampen is dusdanig groot dat veel jongeren na hun middelbare school en of vervolgopleiding wegtrekken voor het vinden van een baan of vervolgopleiding. Door de bekendheid van onderwijsinstellingen en het bedrijfsleven in de gemeente Kampen te vergroten willen we het voor scholieren en werkzoekenden aantrekkelijker maken om in de gemeente Kampen te leren en/of werken. Dit vraagt van het bedrijfsleven dat ze haar deuren openzet en actief een bijdrage leveren aan het onderwijs door daar ook aanwezig te zijn.

- 2. De samenwerking tussen het onderwijs en het bedrijfsleven faciliteren en vormgeven.** Er zijn wel bestaande initiatieven maar er liggen kansen om deze samenwerking een meer structureel karakter te geven in de vorm van een fysieke of digitale Regiocampus. Het centrale aandachtspunt bij deze samenwerking is dat er goed gekeken wordt naar wat de behoeften vanuit het bedrijfsleven zijn en hoe het onderwijs hier een rol in kan spelen. Dit vraagt om wederzijdse afstemming. Onderwijsinstellingen kunnen meedenken met vormgeven van stageopdrachten. Het bedrijfsleven moet kunnen inspelen op de behoefte van de studenten/scholieren en hen contextrijke en betekenisvolle ervaringen aanbieden. Om deze samenwerking vorm te geven kan aangesloten worden bij bestaande initiatieven of organisaties die hier al ervaring mee hebben, zoals bijvoorbeeld de Regiocampus (Zuidwest-Drenthe en Noordwest-Overijssel). Zo hoeft het wiel niet opnieuw uitgevonden te worden en kunnen er sneller stappen gezet worden.

Hoe gaan we dat de komende 5 jaar doen: actieplan

De nummering van de eerste kolom van het actieplan correspondeert met bovenstaande doelen.

Cr. met	Beschrijving actie	Uitvoerings termijn	Investering (€)	Actiehouder(s)
1, 2	<p>Verbeteren imago en bekendheid van het bedrijfsleven in de gemeente Kampen</p> <p>Het bedrijfsleven in de gemeente Kampen heeft diverse mogelijkheden om de bekendheid bij studenten, scholieren en werkzoekenden te vergroten. Dit kan onder meer door het organiseren te participeren bij open bedrijvendagen, het inzetten van storytelling over de beleving van werken bij het bedrijf en het actief aangaan van samenwerking met onderwijsinstellingen. Door deze initiatieven kan de beeldvorming rondom werken in de gemeente Kampen verbeterd worden en vinden bedrijven sneller en ook aanzienlijk beter personeel.</p>	Continu	Nader te bepalen	Ondernemers i.s.m. het onderwijs (Ichtus, Almere College, Pieter Zandt, Hoornbeek, Windesheim, Via, Deltion, Landstede)
1, 2	<p>Het ontwikkelen van de Regiocampus in de gemeente Kampen</p> <p>Om de samenwerking tussen onderwijs en bedrijfsleven een meer structurele vorm te geven wordt in de gemeente Kampen werk gemaakt van een digitale of fysieke Regiocampus. In de Regiocampus komen de behoeften vanuit het bedrijfsleven en onderwijs samen en worden er passende stage- en onderzoekopdrachten ontwikkeld voor studenten/scholieren. Ook stimuleert de Regiocampus initiatieven gericht op het leven lang leren en ontwikkelen zodat vaardigheden van werknemers meegroeien met de veranderende maatschappij. Daarnaast faciliteert de Regiocampus onderwijsinstellingen en bedrijfsleven door als makelaar te fungeren tussen beide partijen en vraag en aanbod zo beter bij elkaar te brengen.</p>	Q3+ Q4 2025 (doorlopend)	Nader te bepalen	Ondernemers i.s.m. de overheid en het onderwijs (Ichtus, Almere College, Pieter Zandt, Hoornbeek, Windesheim, Via, Deltion, Landstede)
1, 2	<p>Onderzoeken mogelijkheden tot financiering vanuit de Regiodeal regio Zwolle</p> <p>Ter versterking van bestaande en eventueel nieuwe arbeidsmarktinitiatieven, zoals de ontwikkeling van een Regiocampus en/of de uitbreiding van de Open Bedrijvendag, onderzoeken wij de mogelijkheden voor financiering binnen de Regiodeal Zwolle. Binnen deze regeling zijn immers financiële middelen beschikbaar die gericht zijn op het verbeteren van de arbeidsmarkt en het bevorderen van de samenwerking tussen onderwijs en arbeidsmarkt.</p>	Q3+ Q4 2025	Procedures gemeente	Overheid i.s.m. onderwijs (Ichtus, Almere College, Pieter Zandt, Hoornbeek, Windesheim, Via, Deltion, Landstede)
1, 2	<p>Aanhaken bij de Human Capital Agenda van de Regio Zwolle</p> <p>De arbeidsmarkt van de gemeente Kampen staat niet op zichzelf maar is verbonden met de regiogemeenten. We sluiten daarom aan bij de Human Capital Agenda van de regio Zwolle om zo samen te werken aan een gezonde lokale arbeidsmarkt. We gaan lokale werkgevers en werknemers aansporen gebruik te maken van de ontwikkelfondsen groeivoorruit, upgradezelf en ook van de beschikbare expertise bij de sectortafels Regio Zwolle. Zo kunnen kennisinstellingen en bedrijven het beste uit de mensen in en om de gemeente Kampen halen.</p>	Q3+ Q4 2025 (doorlopend)	Procedures gemeente	Overheid, onderwijs en ondernemers

3 Vervolg

Advies om de SEB-agenda te betrekken bij actualiseren van het gemeentelijk beleid

De SEB-agenda is een niet bindend advies met daarbij de oproep aan alle betrokken lokale partners om hiervan kennis te nemen en hiermee aan de slag te gaan. De rol van de gemeente hierbij is om partijen te faciliteren en te stimuleren om daar waar mogelijk gezamenlijk op te trekken om daarmee de maatschappelijke gewenste gezamenlijke doelen dichterbij te brengen. Het SEB pleit er wel voor om het inhoudelijke advies ook te betrekken bij het actualiseren van het gemeentelijk beleid en de praktijk waar dat mogelijk is. Hierbij heeft het SEB begrip voor de afweging die de gemeente dan maakt tussen economie (zoals beschreven in deze SEB agenda) en mogelijke andere belangen die er spelen. De Omgevingsvisie van de gemeente Kampen, het Economisch Beleid en de Mobiliteitsvisie van de gemeente Kampen (worden allen geactualiseerd in 2025) zijn hierbij de belangrijkste beleidsstukken.

Gezamenlijk investeren in toekomstbestendige economie en brede welvaart

Het is essentieel om capaciteit én geld te investeren in een toekomstbestendige economie voor de gemeente Kampen, waarin zowel duurzame economische groei als brede welvaart centraal staan. Dit betekent dat er niet

alleen aandacht moet zijn voor de korte termijn, maar vooral ook voor de lange termijn. Voor deze investeringen is het nodig dat middelen beschikbaar worden gesteld door de gemeenteraad, de provincie en door het lokale bedrijfsleven. Het betrekken van diverse financieringsbronnen is essentieel om de noodzakelijke stappen voor een toekomstgerichte en duurzame economische ontwikkeling te realiseren.

Uitvoering en actualisatie van het advies zijn doorlopend proces in het SEB

De uitvoering, afstemming hierover en actualisatie van het advies worden periodiek besproken binnen het SEB. Dit zorgt ervoor dat het advies niet alleen actueel blijft, maar ook flexibel en adaptief kan worden ingezet in een veranderende economische en maatschappelijke context. Het SEB blijft dus niet alleen een adviesorgaan, maar ook een platform voor doorlopende samenwerking en monitoring, zodat de voortgang van de implementatie gegarandeerd blijft en bijsturing mogelijk is. Kortom, de verdere uitwerking en implementatie van het advies is een gezamenlijke verantwoordelijkheid die een blijvende samenwerking vereist tussen de O'S (overheid, ondernemers en onderwijs) die in het SEB vertegenwoordigd zijn.

Bijlage 1:

Deelnemers SEB

Nr.	Naam	Organisatie / rol	Thematrekker
1.	Jan Hendrik Sweers	Voorzitter SEB	n.v.t.
2.	Wilbert van den Bosch	Eigenaar Peppers Unlimited B.V. (glastuinbouw) en vanuit de Stichting Duurzaam Koekoekspolder	Buitengebied
3.	Roelof de Groot	Agrarisch ondernemer	Buitengebied
4.	Herman Boeve	Eigenaar Habovo, vanuit IC Kampen	Bereikbaarheid en infrastructuur
5.	Henk Jan Bart	Directeur Hoornbeeck College (onderwijs)	Regiocampus
6.	Gosse Noppert	Bestuurder PGVZ (zorg)	
7.	Bas Wonink	Wethouder gemeente Kampen	Ondernemersdienstverlening
8.	Roeland Taming	Directeur Kampen Partners	Brede Welvaart
9.	Gertwin Visscher	Beleidsontwikkelaar Economie gemeente Kampen	n.v.t.
10.	Henk Wim van den Berg	Eigenaar Berg Makelaardij, vanuit IC Kampen (MKB)	Bedrijventerreinen en Duurzaamheid
11.	Sarris Westerkamp	Eigenaar 4IT Professionals, vanuit de VOC	Ondernemersdienstverlening
12.	Michiel de Groot	Eigenaar detailhandel, vanuit de BOK	Brede welvaart

Dankwoord

Het SEB wil onze oprechte dank uitspreken aan alle deelnemers aan de themabijeenkomsten. Meer dan 100 inwoners en ketenpartners hebben deelgenomen aan de themabijeenkomsten en daarmee bijgedragen aan de totstandkoming van deze SEB-Agenda. Onze dank gaat uit naar de Provincie Overijssel, Regio Zwolle, Rabobank, MKB-NCW Midden Nederland, de land- en tuinbouworganisaties en andere relevante ketenpartners. Uw betrokkenheid en waardevolle input zijn van grote waarde geweest. Daarnaast danken wij de raadsleden van de gemeente Kampen, die vanuit hun rol als volksvertegenwoordiger in de gemeente Kampen aan de voorkant input heeft gegeven om de geagendeerde thema's te verrijken. Tot slot willen wij de penvoerders van de SEB-Agenda noemen: Bart van Rijkom en Ruben Schepens van adviesbureau Bureau BUITEN. Hun inzet en expertise hebben een belangrijke rol gespeeld in dit proces.

**Namens het Sociaal Economisch
Beraad Kampen
21 maart 2025**

**Auteurs
Bart van Rijkom
Ruben Schepens
Bureau BUITEN**